

Orange Slovensko, a. s.
Metodova 8
821 08 Bratislava
Slovenská republika
tel.: +421 905 905 905
fax: +421 2 5851 5851
www.orange.sk

Zapísaná v Obchodnom registri
Okresného súdu Bratislava I,
oddiel: Sa, vložka č.: 1142/B.

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	
Dátum 16 -09- 2019	
Podacie číslo: 10 079	Číslo spisu:
Prílohy: 1/14	Vybavuje: PPS

Úrad pre reguláciu elektronických
komunikácií a poštových služieb
Továrenská 7
P.O. Box 40
828 55 Bratislava

V Bratislave, 16.9.2019

VEC: Odpoveď – Verejná diskusia k príprave a realizácii výberových konaní na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz, 1500 MHz a 1800 MHz

V úvode nám dovoľte vysloviť poďakovanie za možnosť vyjadriť sa k zámeru úradu realizovať tak dlho očakávané výberové konanie na frekvencie nevyhnutné na spustenie služieb 5G. Zároveň však musíme konštatovať formát, ktorý úrad zvolil (forma „Verejnej diskusie“) nás prekvapil a vyvolal množstvo otáznikov. Forma Verejnej diskusie, ktorú náš právny rámec nepozná je mimoriadne neštandardná a len ťažko možno predpokladať ako s jednotlivými odpoveďami bude naložené a ako budú v ďalšom procese zohľadnené. Dokument predložený do Verejnej diskusie predkladá na veľmi malom priestore množstvo tém, ktoré ako také by si zaslúžili vlastné Verejné konzultácie. Aj z tohto dôvodu a zachovania maximálnej transparentnosti považujeme za potrebné aby boli zverejnené všetky príspevky, ktoré prídu ako vstupy do tejto Verejnej diskusie a aby bol aj ozrejmeneý aký postup zvolí úrad v ďalšom pokračovaní.

Téma 5G je mimoriadne citlivá záležitosť a získanie frekvencií nevyhnutných pre 5G môžu predurčiť ako Slovensko ob stojí v zavádzaní inovácií a 5G služieb a ovplyvní obchodnú stratégiu firiem na dlhé roky. Z tohto dôvodu považujeme proces, ktorý vedie k ich získaniu za kritický, a ktorý bude mať značný vplyv na relevantný trh a mal by vyvolávať čo najmenej pochybností na ktorejkoľvek strane. Je preto nevyhnutné aby úrad čo najskôr predložil svoj návrh časového plánu a všetky dôležité náležitosti výberového konania podrobil okrem tejto Verejnej diskusie následne aj procesu Verejnej konzultácie podľa §10 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZEK“).

Príloha: Odpovede do Verejnej diskusie k príprave a realizácii výberových konaní na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz, 1500 MHz a 1800 MHz

S pozdravom

Federico Colom Artola

Generálny riaditeľ a Predseda predstavenstva

IČO: 35697270
IČ DPH: SK2020310578
DIČ: 2020310578

Bankové spojenie: Tatra banka,
číslo účtu: 2623005720/1100

Verejná diskusia

k príprave a realizácii výberového konania na pridelenie frekvencií vo frekvenčných pásmach 700 MHz, 900 MHz, 1500 MHz a 1800 MHz

Údaje o respondentovi

Názov / meno:

Orange Slovensko, a.s. _____

Adresa:

Metodova 8, 821 09 Bratislava _____

Kontaktná osoba:

Peter Čapkovič _____

Štát:

Slovenská republika _____

Tel.: +401 905 014 060 _____ **Fax.:** _____

e-mail: peter.capkovic@orange.com _____

6.1 Ktorý z uvedených formátov elektronickej aukcie, SMRA, CMRA alebo CCA, je podľa Vášho názoru vhodnejšie použiť? Svoju odpoveď zdôvodnite.

Úrad v dokumente na diskusiu ponúka na výber z troch aukčných formátov – SMRA, CMRA a CCA. Musíme vyjadriť prekvapenie, že úrad nezážil možnosť clock aukcie (príbuzný formát SMRA), ktorá bola úspešne použitá vo viacerých posledných aukciách v Austrálii, Rakúsku, Švajčiarsku, UK, USA a je to plánovaný formát pripravovaných aukcií v Kanade, Holandsku a USA. Clock auction sa za posledné roky vyprofilovala ako najpreferovanejší formát pre 5G aukcie.

Jednoznačne neodporúčame použiť CMRA formát. Ide o relatívne nový formát aukcií, ktorý bol doteraz využitý len v Dánsku. Dizajn CMRA aukcie je mimoriadne komplexný a aj spôsob akým bol použitý v Dánsku nebol pre účastníkov aukcie transparentný.

SMRA aukcie v poslednom čase, najmä vo Fínsku, Poľsku a Nemecku, trvali príliš dlho. SMRA formát umožňuje rôzne formy strategického bidovania na bloky spektra s porovnateľnou hodnotou avšak s veľmi zvláštnymi výsledkami. Z tohto pohľadu by clock aukcia bola rýchlejšia a zabezpečila by pre porovnateľné bloky spektra porovnateľné hodnoty.

CCA aukcie sa za posledné roky prezentovali sériou veľmi zvláštnych výsledkov aukcií s výrazne asymetrickými cenami pre porovnateľné bloky spektra. Výsledky v Rakúsku a Holandsku boli natoľko kontroverzné až sa nimi musel zaoberať súd. Aktuálne akademické publikácie poukazujú na rôzne problémy spojené s CCA a to najmä v prípadoch kedy je v aukcii limitované množstvo účastníkov. V neposlednom rade je CCA formát mimoriadne komplexný aj pre samotných účastníkov v ich rozhodovacích procesoch.

Orange Slovensko, a.s. (ďalej „Orange“) sa skôr prikláňa k voľbe pre SMRA formát. Táto voľba je však založená len na limitovaných informáciách z tohto diskusného dokumentu a na základe kontroverzných výsledkov CCA aukcií z posledného obdobia. Bez detailného návrhu blokov spektra, nastavenia limitov frekvenčného spektra a podmienok aukcie nie je jednoznačne vyjadrenie pre SMRA, CCA alebo clock aukciu. Mimoriadne dôležité bude nastavenie samotného výberového konania a možnosť sa k jeho podmienkam vyjadriť pred jeho začiatkom v záujme odstránenia všetkých potenciálnych problémov alebo netransparentnosti.

7.1 Je podľa Vášho názoru vhodné, aby predmetom pripravovaných výberových konaní boli vyššie uvedené frekvenčné úseky? Uveďte prípadné dôvody pre nezaradenie niektorého z frekvenčných úsekov, prípadne uveďte riziká v prípade ich ponechania v rámci predmetu výberových konaní.

Orange nepovažuje za vhodné, aby predmetom pripravovaných výberových konaní na frekvencie bol frekvenčný úsek d) 1427 – 1517 MHz. Ekonomika rozsahu sa v tomto pásme ešte nestihla rozvinúť a nie je predpoklad, že v najbližších rokoch dôjde k výraznejšej zmene. Slovenská republika by mohla nasledovať cestu veľkej skupiny Európskych krajín, ktoré výberové konania na frekvenčné pásmo 1500 MHz odkladajú na rok 2020 a neskôr.

7.2 Je, podľa Vášho názoru, potrebné alebo vhodné rozšíriť predmet týchto výberových konaní o ďalšie frekvenčné pásma? Ak áno, uveďte, ktoré frekvenčné pásma navrhujete zaradiť do predmetu výberových konaní a dôvod pre ich zaradenie.

Orange považuje za potrebné zdôrazniť úzku väzbu a vzájomnú podmienenosť frekvencií z pásiem 700MHz a 3400-3800MHz. Ideálny 5G balík pre operátora by sa mal skladať z kombinácie oboch týchto frekvencií a preto by mal byť obstarávaný v jedinej aukcii. Je preto potrebné rozšíriť predmet týchto výberových konaní o frekvenčné pásmo 3400-3800MHz, ktoré by sa predávalo na obdobie 2024/2025-2040.

8.1 Považujete súčasný stav pridelenia frekvencií v jednotlivých frekvenčných pásmach, kumulovane vo frekvenčných pásmach do 1 GHz, ako aj nad 1 GHz, za stav, ktorý prospieva k budúcemu rozvoju hospodárskej súťaže pri poskytovaní mobilných služieb koncovým užívateľom v časovom horizonte nasledujúcich 5 rokov?

Slovenská republika má štyroch mobilných operátorov, čo je z pohľadu hospodárskej súťaže – stav ideálny a optimálny.

Súčasný stav pridelenia frekvencií v jednotlivých frekvenčných pásmach, pod 1 GHz, ako aj nad 1 GHz, je výsledkom slobodného rozhodnutia jednotlivých mobilných operátorov v predchádzajúcich aukciách. SWAN sa v roku 2013 slobodne rozhodol nesúťažiť o frekvencie 800 MHz a 2600 MHz, podobne ako sa O2 rozhodla nesúťažiť o pásmo 2600 MHz a Slovak Telekom sa rozhodol nesúťažiť o pásmo 1800 MHz. Ak by bol SWAN v roku 2013 získal na úkor iného mobilného operátora 2*10 MHz v pásme 800MHz, tak by úrad mohol dnes konštatovať, že dvaja operátori majú v pásme pod 1GHz cca. 2*20MHz a dvaja operátori cca. 2*10MHz.

Orange preto považuje súčasný stav pridelenia frekvencií v jednotlivých frekvenčných pásmach, kumulovane vo frekvenčných pásmach pod 1 GHz, ako aj nad 1 GHz, za stav, ktorý prospieva k súčasnému aj budúcemu rozvoju hospodárskej súťaže pri poskytovaní mobilných služieb koncovým užívateľom v akomkoľvek časovom horizonte.

9.1 Považujete navrhnutý rozsah frekvencií z frekvenčného pásma 700 MHz, ktorý úrad plánuje zaradiť do výberového konania, za dostatočný z hľadiska dosiahnutia cieľov výberového konania definovaných v bode 1?

Pásmo 694 – 790 MHz bolo dňa 28.4.2016 harmonizované Vykonávacím rozhodnutím Komisie 2016/687/EÚ o harmonizácii frekvenčného pásma 694 - 790 MHz pre pozemské systémy schopné poskytovať bezdrôtové širokopásmové elektronické komunikačné služby a pre pružné vnútroštátne používanie v Únii. Princípy technickej harmonizácie sú následne upravené odporúčaniami CEPT - Report 53 a 60. I keď rozumieme, že tieto dokumenty dávajú určitú voľnosť národným administratívam ako zohľadniť potreby využívania spektra vo svojich lokálnych podmienkach a uspokojiť potreby trhu nepovažujem návrh úradu uvedený v bode 9.6 za optimálny. Prikláňame sa k rozloženiu frekvenčného spektra zobrazeného na Obrázku 1 a vychádza z CEPT Report 60

Obrázok 1

694-703	703-708	708-713	713-718	718-723	723-728	728-733	733-738	738-743	743-748	748-753	753-758	758-763	763-768	768-773	773-778	778-783	783-788	788-791
Guard band	Uplink						Gap	SDL (A)				Downlink				Guard band		
9 MHz	30 MHz (6 blocks of 5 MHz)						5 MHz	20 MHz (zero up to 4 blocks of 5 MHz)				30 MHz (6 blocks of 5 MHz)				3 MHz		

Takto vymedzené využívanie frekvenčného spektra 694 – 790 MHz bolo použité vo väčšine európskych krajín (Dánsko, Taliansko, Švajčiarsko, Švédsko) kde už úspešne prebehli aukcie na pridelenie pásma 700 MHz. Vyhradenie gapu frekvenčného duplexu v pásme 700 MHz ako je to uvedené v bode 9.6. konkrétnej službe a konkrétnemu účastníkovi trhu nie je štandardom v európskych krajinách a nezohľadňuje možnosť uchádzať sa o toto pásmo mobilnými operátormi ako kapacitné rozšírenie (SDL) v prípade budúcich potrieb pre pokrytie nárokov na neustále narastajúci objem dátovej prevádzky. Takto vymedzené frekvenčné pásmo lepšie zohľadní dosiahnutie cieľov výberového konania v bodoch efektívneho používania frekvencií a podpore inovácií a rozvoja nových služieb.

10.1 Je, podľa Vášho názoru, zámer úradu zaradiť do výberového konania voľné frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz podľa bodu 10.6., v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1?

Orange na rozdiel od úradu považuje súčasné rozdelenie frekvencií v frekvenčnom pásme 900 MHz za postačujúce z hľadiska efektívneho využívania frekvencií na služby v tomto pásme poskytované, ktorými sú do roku 2025 predominantne 2G a 3G služby (postavené na 200kHz hlasových kanáloch a na preferenčných kanáloch v pohraničných oblastiach). Potenciálna konverzia spektra 900 MHz na rozvoj 4G/5G služieb sa do roku 2025 nepredpokladá. Túto skutočnosť by mal úrad zohľadniť v podmienkach výberového konania a záväzok refarmingu pre toto pásmo nepožadovať. Zaradenie pásma 900 MHz do výberového konania bude len minimálne v záujme dosiahnutia cieľov výberového konania a podľa nášho názoru len v bode podpory efektívneho využívania frekvencií.

11.1 Je, podľa Vášho názoru, zámer úradu zaradiť do výberového konania frekvencie z frekvenčného pásma 1500 MHz podľa bodu 11.7. v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1?

Orange zastáva názor, že výberové konanie na frekvencie z frekvenčného pásma 1500 MHz podľa bodu 11.7. je vzhľadom na nezrelosť technológií potrebné odložiť aspoň o rok a spojiť ho s výberovým konaním na 26 GHz pásmo.

Príkladom môže byť aj aktuálne rozhodnutie írskoho regulátora nezaradiť pásmo 1427 – 1517 MHz do aukcie kvôli nejasnostiam ohľadne potenciálnych zmien harmonizácie tohto pásma, nedostupnosti koncových zariadení a veľmi zdržanlivý postoj výrobcov sieťových technológií.

12.1 Je, podľa Vášho názoru, zámer úradu zaradiť do výberového konania voľné frekvencie z frekvenčného pásma 1800 MHz podľa bodu 12.5. v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1?

Orange podporuje zaradenie frekvencií z frekvenčného bloku 1800 MHz do výberového konania.

14.1 Je podľa Vášho názoru vhodné, aby všetky aukčné bloky mali formu abstraktných aukčných blokov? Ak nesúhlasíte, uveďte svoje dôvody.

Orange sa stotožňuje s návrhom aby všetky aukčné bloky mali formu abstraktných aukčných blokov.

14.2 Aký je Váš názor na navrhované rozdelenie aukčných blokov vo frekvenčných pásmach 700 MHz, 900 MHz a 1500 MHz? Ak, podľa Vášho názoru, úradom plánované rozdelenie aukčných blokov neprispieje k splneniu cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, navrhnite a zdôvodnite iný spôsob ich rozdelenia.

Orange nesúhlasí s vyhradením akéhokoľvek aukčného bloku v pásme 700 MHz pre účastníka výberového konania, ktorý nie je držiteľom frekvencií v pásmach pod 1 GHz. V prípade, že úrad nepristúpi k vyhradeniu pre pásmo 700 MHz považujeme za optimálne rozdeliť pásmo na 6 aukčných blokov po 2*5 MHz.

V prípade pásma 900 MHz navrhujeme rozdeliť aukčné bloky na dvadsať aukčných blokov po 2*200 KHz.

Pre pásmo 1500 MHz ak by bolo zaradené do výberového konania navrhujeme pásmo rozdeliť na deväť aukčných blokov po 10 MHz.

14.3 Ktorý z uvažovaných variantov rozdelenia aukčných blokov vo frekvenčnom pásme 1800 MHz je, podľa Vášho názoru, vhodnejší z hľadiska dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1 a uveďte Vaše dôvody? Ak, podľa Vášho názoru, žiaden z uvažovaných variantov rozdelenia aukčných blokov neprispieje k splneniu cieľov výberových konaní, navrhnite a zdôvodnite iný spôsob ich rozdelenia.

V pásme 1800 MHz nie je dostupná taká šírka pásma, ktorá by všetkým štyrom operátorom umožnila získať optimálne pásmo 2*20 MHz. Preto ako vhodnejší podporujeme variant, ktorý v súťaži umožní získať optimálne množstvo aspoň niektorým z nich. Tento cieľ spĺňa Variant 2.

14.4 Považujete vyhradenie aukčného bloku pre účastníka výberového konania, ktorý nie je držiteľom frekvencií v pásmach pod 1 GHz za primeraný nástroj podpory efektívnej hospodárskej súťaže? Svoju odpoveď, prosím, zdôvodnite.

Orange nepovažuje vyhradenie aukčného bloku pre účastníka výberového konania, ktorý nie je držiteľom frekvencií v pásmach pod 1 GHz za primeraný nástroj podpory efektívnej hospodárskej súťaže. Naopak zastávame názor, že vyhradenie aukčného bloku spôsobom, ktorý vo verejnej diskusii navrhuje úrad, t.j. vyhradenie aukčných blokov vo frekvenčnom pásme 700 MHz pre tých účastníkov výberového konania, ktorí nie sú držiteľmi individuálneho povolenia na používanie frekvencií v pásmach pod 1 GHz, by predstavoval nedovolenú štátnu pomoc poskytnutú v rozpore s čl. 107 Zmluvy o fungovaní o Európskej únii a zjavnú podporu zvýhodňujúcu určitého podnikateľa poskytnutú v rozpore s ustanovením §39 zákona č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže.

Úrad tento návrh zdôvodňuje tým, že pásma pod 1 GHz sú kľúčové z hľadiska budovania sietí schopných pokryť čo najväčšie územie, najmä v riedko osídlených oblastiach a rezervovanie spektra pre jedného z hráčov vytvorí podmienky, ktoré zabezpečia porovnateľnú konkurencieschopnosť z hľadiska dostupnosti frekvencií (bod 14.2).

V súčasnosti sú držiteľmi frekvenčného pásma pod 1 GHz tri podniky, ktoré disponujú frekvenciami v pásmach 800 MHz a 900 MHz. Úrad však v návrhu odporúča rezervovať pre štvrtého hráča bloky vo frekvenčnom pásme 700 MHz, v ktorom žiaden iný hráč nemá existujúce pridely. Frekvenčné pásma v 800 MHz a 900MHz na jednej strane a 700 MHz na strane druhej, sú pritom určené na iné spôsoby využívania, nie sú vzájomne zameniteľné, pričom je dôležité pripomenúť, že frekvenčné pásmo 700 MHz je určené pre využívanie nových služieb 5G. Rezervovanie spektra v tomto pásme pre hráča, ktorý nedisponuje pásmom pod 1 GHz, teda nebude mať za následok vyrovnanie konkurenčných podmienok na trhu, ale naopak zvýhodnenie štvrtého operátora v porovnaní s ostatnými operátormi v súvislosti s výstavbou sietí novej generácie. Išlo by teda o zjavne diskriminačné opatrenie, nakoľko tento operátor by mal garantované získanie lukratívnych frekvencií pravdepodobne za vyvolávaciu cenu, pričom ostatní hráči budú s najväčšou pravdepodobnosťou nútení zaplatiť ďaleko vyššie sumy, ktoré budú výsledkom aukcie, alebo, a čo je najhorší možný variant, určité spektrum by zostalo pre príliš vysokú cenu nepredané.

Ako vyplýva aj z predchádzajúcej rozhodovacej praxe Európskej komisie vo veci možného poskytnutia štátnej pomoci pri prideľovaní frekvencií,¹ nedovolenú štátnu pomoc by predstavovala situácia, kedy je s obdobnými operátormi v obdobných podmienkach zaobchádzané inak. Predovšetkým v prípade, kedy by niektorému operátorovi bola pridelená licencia za priaznivejších podmienok, bolo by takýto selektívny prístup možné považovať za hospodársku výhodu. Úradom navrhovaný postup by znamenal, že štvrtému operátorovi by bolo pridelené spektrum pre účely budovania 5G sietí za podstatne priaznivejších podmienok ako ostatným operátorom. V prípadoch, ktoré posudzovala Európska Komisia a ktoré boli vyhodnotené tak, že nepredstavujú štátnu pomoc, išlo o situácie, kedy regulátor vyhradil frekvenčné bloky pre nového, resp. začínajúceho operátora, pričom tieto bloky sa nachádzali vo frekvenčnom pásme, ktoré už existujúci operátori mali k dispozícii a novému operátorovi boli poskytnuté za rovnakých podmienok ako boli podmienky, na základe ktorých ich získali existujúci operátori. Žiadna z týchto podmienok nie je v prípade frekvenčného pásma 700 MHz splnená a z tohto dôvodu sme toho názoru, že by išlo zjavne o nedovolenú štátnu pomoc.

Rovnako tak je možné poukázať na to, že vyhradenie frekvenčného pásma sa využíva najmä v prípadoch, kedy regulátor má záujem umožniť vstup nového operátora na trh, prípadne, ak má záujem podporiť nového, začínajúceho operátora. V tomto prípade však možnosť uchádzať sa aj o vyhradené spektrum má aj SWAN Mobile, ktorý na trhu pôsobí 5 rokov. Zároveň sa tento istý operátor dobrovoľne rozhodol nezúčastniť sa aukcie na 800 MHz frekvenčné pásmo v roku 2013. Z uvedených dôvodov je preto návrh úradu minimálne neštandardný a s ohľadom na okolnosti je zrejmé, že by predstavoval zjavnú hospodársku výhodu pre tohto operátora.

Ako vhodný nástroj, ktorý má úrad k dispozícii, považujeme pre účely výberového konania nastavenie spektrálneho limitu pre všetky pásma pod 1 GHz, ktoré môže jeden podnik získať vrátane už existujúcich pridielov na úrovni 2*30,2 MHz. Takto stanovený spektrálny limit umožní všetkým účastníkom konania

¹ SA.29191 France 4th UMTS licence; NN 76/2006 Czech UMTS licence

uchádzať sa o dostupné pásmo podľa svojich obchodných stratégií a umožní získať frekvenčné spektrum aj podniku, ktorý dnes žiadne pásmo pod 1 GHz pridelené nemá.

14.5 Ktorý z uvažovaných variantov podmienok výberového konania pre frekvenčné pásma 700 MHz a 900 MHz je, podľa Vášho názoru, najvhodnejší z hľadiska dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1? Svoju odpoveď, prosím, zdôvodnite, prípadne navrhnite a zdôvodnite iný variant.

Orange nesúhlasí so žiadnym navrhovaným variantom, pretože nesúhlasí s vyhradením akéhokoľvek aukčného bloku v pásme 700 MHz pre účastníka výberového konania, ktorý nie je držiteľom frekvencií v pásmach pod 1 GHz.

14.6 Ktorý z uvažovaných variantov podmienok výberového konania pre frekvenčné pásmo 1800 MHz je, podľa Vášho názoru, najvhodnejší z hľadiska dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1? Svoju odpoveď, prosím, zdôvodnite, prípadne navrhnite a zdôvodnite iný variant.

Ako sme uviedli v bode 14.3 za vhodnejší považujeme Variant 2.

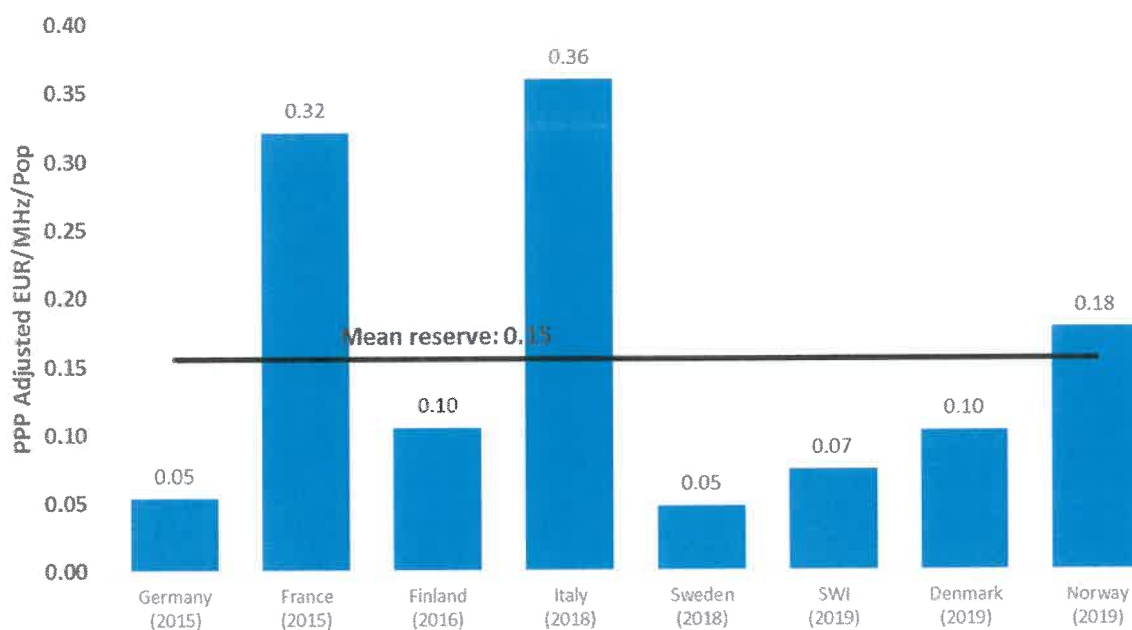
14.8 Je podľa Vášho názoru vhodné, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, vyhradiť aukčný blok vo frekvenčnom pásme 1500 MHz pre niektorú špecifickú skupinu žiadateľov? Definujte, prosím, ktorých skupín žiadateľov by sa takéto opatrenie malo týkať?

Rovnako ako sme odpovedali v bode 14.4 nepovažujeme vyhradenie akéhokoľvek frekvenčného spektra v záujme dosiahnutia cieľov výberového konania.

15.1 Aký je váš názor na úradom plánovanú metódou stanovenia vyvolávacej ceny aukčných blokov podľa bodu 15.3? Pokiaľ nesúhlasíte, navrhnite akým spôsobom by mal úrad stanoviť vyvolávaciu cenu.

Orange súhlasí s úradom s plánovanou metódou stanovenia vyvolávacej ceny pre frekvenčné pásmo 700 MHz podľa bodu 15.3. V grafe nižšie (Graf 1) uvádzame príklad kalkulácie pre šesť členských štátov EÚ plus Nórsko a Švajčiarsko, ktorá stanovuje hodnotu EUR 0.15 MHz/pop a teda vyvolávacia cena za 5 MHz blok frekvenčného spektra 700 MHz by bola EUR 8,4 mil v prípade trvania individuálneho povolenia 15 rokov. Takto stanovená vyvolávacia cena je akceptovateľná a nepredstavuje riziko extrémneho rastu ceny počas výberového konania čo by mohlo viesť k tomu, že nejaká časť spektra by zostala nepredaná.

Graf 1

Z grafu je evidentné, že vyvolávacie ceny vo Francúzsku a Taliansku boli stanovené extrémne vysoko, implikovali veľmi vysoké ceny a tieto aukcie boli málo konkurenčné. Za normálnych okolností by mali byť tieto hodnoty vylúčené. Je však akceptovateľné zaradiť ich do kalkulácie nakoľko sú offsetované relatívne nízkymi cenami v Nemecku a Švédsku. Pre čo najlepší výsledok je v tomto prípade najvhodnejšie zaradiť do kalkulácie čo najviac dostupných vstupov.

Pri stanovení vyvolávacej ceny a odstránenie všetkých pochybností je nevyhnutné aby bol zverejnený vzorec a všetky vstupy, ktoré v ňom budú použité. Máme za to, že by nemal byť rozdielny ako sme ho uviedli v našom príklade.

15.2 Aký je Váš názor na úradom definovaný prístup k stanoveniu vyvolávacej ceny aukčných blokov vo frekvenčnom pásme 1500 MHz podľa bodu 15.4? Pokiaľ s navrhnutým prístupom nesúhlasíte, navrhните, akým spôsobom by mal úrad vyvolávaciu cenu stanoviť.

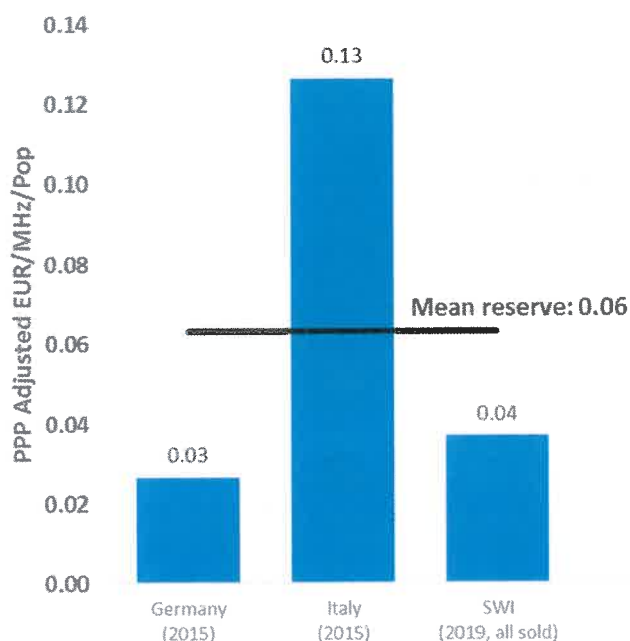
Orange nesúhlasí s návrhom úradu stanoviť vyvolávaciu cenu aukčných blokov vo frekvenčnom pásme 1500 MHz ako je uvedené v bode 15.4. a to z dvoch dôvodov.

- v Európe máme tri dobré porovnania (Taliansko, Nemecko, Švajčiarsko) a teda úrad môže postupovať pri stanovení vyvolávacej ceny rovnako ako v prípade frekvenčného pásma 700 MHz.
- pásmo 1800 MHz nie je nijako ekvivalentné s pásmom 1500 MHz. Hodnota pásma 1800 MHz je výrazne vyššia vzhľadom na existujúci a rozvinutý ekosystém 4G FDD a stále pretrvávajúci a významný ekosystém 2G. V kontraste s tým 1500 MHz bude využité ako SDL iba a teda stále len ako doplnková alternatíva.

Ako sme už písali v predošlých odpovediach, pásmo 1500 MHz neodporúčame zaradiť do pripravovaného výberového konania pre slabo vyvinutý alebo absolútne absentujúci ekosystém. V prípade jeho zaradenia by teda aj vyvolávacia cena mala byť stanovená tak aby zodpovedala jeho hodnote. V grafe nižšie (Graf 2)

uvádzame metódu kalkulácie, ktorá stanoví hodnotu EUR 0.06 MHz/pop ako priemer hodnôt z predchádzajúcich aukcií upravené na paritu kúpnej sily. Hodnota EUR 0.06 MHz/pop zároveň zodpovedá predajnej cene v nemeckej aukcii a pre slovenský prípad by vyvolávacia cena v žiadnom prípade nemala prekročiť túto hranicu nakoľko bude vážne hroziť, že veľká časť spektra ostane nepredaná.

Graf 2

Podobne ako v prípade 700 MHz vyvolávacia cena v Taliansku bola stanovená príliš vysoko a spektrum bolo vydražené za túto vyvolávaciu cenu.

15.3 Aký je Váš názor na navrhované doby platnosti individuálnych povolení pre jednotlivé frekvenčné pásma špecifikované v bode 15.6?

Orange navrhuje zjednotiť doby platnosti individuálnych povolení tak, aby si pri nasledujúcej aukcii mohli podniky zvoliť ideálnu cieľovú kombináciu spektra naraz, t.j. v jednom kroku. Optimálnym variantom sa javí byť termín 31.12.2043, ktorý v sebe obsahuje ideálny kompromis dĺžky trvania individuálnych povolení pre všetky frekvenčné pásma, od 15 rokov pre 800 a 2600 MHz až po 23 rokov v prípade budúceho výberového konania pre pásmo 26 GHz. Takto by bolo možné dosiahnuť optimálne trvanie doby individuálnych povolení tak aby podniky v plnom rozsahu mohli realizovať svoju dlhodobú investičnú a marketingovú stratégiu.

15.4 Aký je váš názor na stanovenie výšky peňažnej zábezpeky špecifikovanej v bode 15.7?

Orange vníma inštitút peňažnej zábezpeky ako nástroj, ktorý bráni zúčastniť sa výberového konania účastníkom, ktorí môžu vo výberovom konaní vystupovať z rôznych špekulatívnych dôvodov a nemajú reálny záujem alebo zdroje získané frekvencie aj uhradiť alebo využívať. Stanovenie peňažnej zábezpeky vo výške 50% vyvolávacej ceny aukčného bloku považujeme za primerané a dostatočné aby sa výberového konania zúčastnili len záujemcovia o reálne získanie daných frekvenčných pridelov. Rovnako však ako

napr. v predchádzajúcej aukcii v roku 2013 je potrebné stanoviť aj minimálnu výšku peňažnej zábezpeky v závislosti na množstve spektra, o ktoré sa účastník výberového konania môže uchádzať alebo získať.

Zároveň v tomto bode chceme upozorniť aj na administratívnu záťaž, ktorá je spojená so zriadením peňažnej zábezpeky. Vzhľadom na výšku vyvolávacích cien, ktoré sa dajú pre toto výberové konanie očakávať proces odsúhlasenia a schválenia peňažnej zábezpeky môže v optimálnom prípade trvať 3 – 4 týždne a to v závislosti od interných predpisov poskytujúcej banky. Ovplyvniť tento proces je len minimálne v možnostiach samotných operátorov.

16.1 Považujete rozvojové kritériá navrhnuté pre jednotlivé frekvenčné pásma, vrátane časových rámcov a navrhutej percentuálnej úrovne pokrytia obyvateľstva a územia, za primerané s ohľadom na ciele výberových konaní definovaných v bode 1? Ak nie, navrhnete vhodnejšie rozvojové kritériá. Svoju odpoveď zdôvodnite.

Je bežnou praxou v procese pridelovania frekvencií stanoviť povinnosti, ktoré budú musieť úspešní účastníci výberového konania po získaní frekvenčných prídelení splniť. Stotožňujeme sa s cieľmi ako ich úrad popísal v bodoch 16.1 a) a b). Rovnako ako úrad zastávame názor, že pre jednotlivé pásma, ktoré majú špecifický a často rôzny účel využitia je potrebné stanoviť rôzne rozvojové kritériá.

- a) vo frekvenčnom pásme 700 MHz navrhujeme aby rozvojové kritériá boli stanovené obdobne ako v roku 2013 a to vyjadrené percentuálnou veľkosťou pokrytia populácie v určitom časovom období. Takto stanovené kritériá najtransparentnejšie odzrkadľujú cieľ dosiahnutia dostupnosti služby koncovému užívateľovi a dávajú operátorovi určitú voľnosť v investičnom plánovaní a marketingovom cílení.

Pokrývanie dopravných koridorov – cestných, železničných a vodných vnímame ako cieľ dosiahnutia sprístupnenia inovatívnych služieb aj v týchto oblastiach. Ak však stanovíme rozvojové kritériá špecificky na danú technológiu a nie službu takéto rozvojové kritérium sa môže minúť účinkom a len vyvolať nevyžiadané investície na strane operátorov. Treba vziať do úvahy, že 5G služby na báze 700 MHz nebudú kvalitatívne vykazovať zásadne odlišné vlastnosti ako už dnes poskytované 4G služby. Investícia do oblastí, ktoré sú už dnes pokryté ekvivalentnou službou by preto bola neefektívna.

K našej odpovedi nás vedie aj návrh rozvojových kritérií, ktoré úrad popísal v bodoch 16.3. a) až c). Takto stanovené kritériá sú nejasné a nie je zrejmé ako ich dosiahnuť. Na jednu stranu úrad odstavec 16.3 poňal ako rozvojové kritériá 5G služieb ale napríklad v bode 16.3 b) spomína možnosť splnenia kritéria všetkými frekvenciami, ktoré ma podnik k dispozícii. Nie je zrejmé či ide o všetky frekvencie, ktoré ma podnik k dispozícii alebo iba o frekvencie harmonizované pre účely 5G. Pri stave súčasnej technológie je zároveň možné v pásme 700 MHz sprístupniť služby 4G a potom je nejasné aké rozvojové kritériá by platili pre takýto prípad. V bod 16.3. b) úrad zároveň stanovuje kvalitatívne aj kvantitatívne kritériá pokrytia a služby. Kým kvalitatívne stanovujú určité percento pokrytia územia kvalitatívne hovoria o dostupnosti „na každom mieste a v každom čase“. Myslí sa tým 100% pokrytia územia? V bode 16.3. c) nie je jasné do akého času je potrebné toto rozvojové kritérium splniť. Kvalitatívne parametre zároveň stanovujú minimálnu rýchlosť služby na 30 Mbit/s. Toto rozvojové kritérium ja vzhľadom na povahu a vlastnosti mobilných sietí a to aj 5G nedosiahnuteľné a v prípade, že niektorý podnik získa v pásme 700 MHz len 2*5 MHz prídelenie to je absolútne nedosiahnuteľné.

- b) Rozvojové kritéria spojené s frekvenčným pásmom 1500 MHz (ak by bolo zaradené do výberového konania) nepovažujeme za adekvátne.

Frekvenčné pásmo 1500 MHz je určené ako kapacitné rozšírenie v prípade potrieb posilnenia kapacitných tokov od siete smerom ku koncovému užívateľovi (Supplementary Downlink). Jeho využitie je teda citlivé na riešenie potrieb rozširovania kapacít v závislosti od miesta a času kde takáto potreba nastane. Prepisovať podnikom pokrytie unifikovane môže vyvolať investície, ktoré za daného stavu vôbec nebudú nevyhnutné a budú brániť investíciám do iných inovatívnych prvkov siete.

- c) Rozvojové kritéria v pásmach 900 a 1800 MHz by sa mali vysporiadať s prípadom, že dané pásmo získa podnik, ktoré v danom pásme doteraz nemá žiaden prídel. V takomto prípade máme za to, aby aj voči prípadu špekulatívneho získania spektra, boli pre daný podnik stanovené podmienky pokrytia podobne ako to bolo v roku 2013 pre nového hráča.

16.2 Je, podľa Vášho názoru, odôvodnené, aby úrad stanovil lehotu pre začatie používania frekvencií vo frekvenčných pásmach 700 MHz a 1500 MHz odlišne od zákonom stanovenej šesťmesačnej lehoty? Ak áno, uveďte dĺžku tejto lehoty a jej zdôvodnenie.

Zákon v § 34 ods. 3 písm. a) stanovuje šesťmesačnú lehotu začatia poskytovania služieb koncovým užívateľom na pridelených frekvenciách ak táto nie je v individuálnom povolení stanovená inak. Je však treba analyzovať konkrétnu situáciu a pristupovať k jednotlivým spektrám ad hoc v čase. Vzhľadom na špecifický stav štandardizácie 5G sietí, dostupnosť zariadení a technológií Orange podporuje stanovenie lehoty na začatie poskytovania služieb na dva roky.

V prípade pásma 1500 MHz, ak toto bude zaradené do výberového konania, považujeme vzhľadom na stav dostupnosti technológií a koncových zariadení lehotu piatich (5) rokov. V tomto prípade, nakoľko dnes nie je jednoznačný postoj výrobcov k danému pásmu, je aj päťročná doba riziková z pohľadu držiteľa frekvenčného prídelu.

16.3 Považujete za potrebné a odôvodnené stanoviť kritériá pokrytia vo frekvenčnom pásme 1500 MHz? Ak áno, aké kritériá navrhujete?

Ako už bolo uvedené v bode 16.1. považujeme navrhované rozvojové kritéria za neadekvátne.

17.1 Je, podľa Vášho názoru, refarming frekvencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 1800 MHz v záujme podpory efektívneho využívania frekvencií?

Áno, refarming frekvencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 1800 MHz je v absolútnom záujme podpory efektívneho využívania frekvencií. Orange dlhodobo a jednoznačne podporuje refarming frekvencií, najmä vo frekvenčnom pásme 1800 MHz, ale aj v iných pásmach neuvedených v otázke (napr. 3400 – 3800 MHz), a to v záujme vytvorenia podmienok pre čo najefektívnejšie využívanie frekvencií, ako aj podporu inovácií, zavádzanie nových technológií a služieb.

Avšak nakoľko tému refarmingu považujeme za natoľko závažnú a komplikovanú, a pretože prijatie akéhokoľvek opatrenia v tejto veci bude mať značný vplyv na trh, je nevyhnutné aby úrad začal, podľa možnosti aj samostatne, konzultácie podľa § 10 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZEK“).

Prebiehajúcu diskusiu považujeme len za akýsi odrazový mostík v tejto téme, pričom až konzultácia dokáže odpovedať na kľúčové otázky refarmingu, a to akou formou sa má uskutočniť, v akom čase sa má realizovať, s akými technickými podmienkami, ako kompenzovať, alebo čo je vlastne zámerom a želaným stavom v konkrétnom frekvenčnom spektre.

17.2 Súhlasíte s tým, aby jednou z podmienok výberového konania bola aj podmienka refarmingu vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 1800 MHz?

Ako už je uvedené v odpovedi k otázke č. 17.1., spoločnosť Orange jednoznačne podporuje myšlienku refarmingu kvôli nesporným výhodám kontinuálneho spektra, a to aj formou stanovenia podmienky refarmingu pre účasť vo výberovom konaní. Vzhľadom na skutočnosť že výsledkom aukcie má byť pridelenie malých blokov spektra, ktoré budú opäť „nerefarmované“, bez garancie refarmingu nie je možné dosiahnuť efektívne využívanie spektra (existujúceho spolu s novo prideleným). Nakoľko súčasná legislatívna situácia neumožňuje úradu jednoduchým spôsobom preusporiadať existujúce prídely a po aukcii vydražené časti spektra, považujeme toto riešenie aj pre úrad aj pre podniky za vhodnejšie a okrem zmeny legislatívy za jediné možné riešenie, ktoré účastníkovi aukcie garantuje možnosť efektívneho využívania celej pridelenej šírky spektra po aukcii.

17.3 Ktorý z navrhovaných spôsobov zabezpečenia úspešného refarmingu je, podľa Vášho názoru vhodnejší, podmienky refarmingu stanovené úradom podľa bodu 17.4, alebo vzájomná dohoda držiteľov individuálnych povolení? Uvedte dôvod.

Odpoveď na takto položenú otázku by mala byť, že preferovanou možnosťou je dohoda držiteľov. Každopádne v kontexte súčasnej legislatívnej situácie a stavu na trhu treba k tej odpovedi doplniť „ale“. Žiadne zo spektier, ktorých sa refarming potencionálne týka, sa na báze dohody ani po niekoľkých rokoch sceliť nepodarilo. V pásme 900 MHz tým dôvodom môže byť napr. všeobecný záujem operátorov nerefarmovať, nakoľko je pre nich podstatnejšie využitie preferenčných kanálov ako šírka pásma. V pásmach 3400 – 3800 MHz napr. veľký počet držiteľov a taktizovanie v kontexte budúceho použitia pre 5G, a v pásme 1800 MHz súťažné dôvody alebo účelnosť refarmingu, ak po pridelení voľných 9MHz by sa muselo refarmovať znova. Prax ukazuje, že bez iniciovania refarmingu úradom (a v prvom kroku môže byť dohodou) a bez regulačného tlaku úradu ako authority je refarming málo pravdepodobný.

Pokiaľ ide o konkrétny návrh úradu „predložiť, ako súčasť ponuky do výberového konania, vzájomnú dohodu všetkých predkladateľov ponuky do výberového konania, ktorí sú držiteľmi frekvencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a / alebo 1800 MHz o vzájomnom prerozdelení jednotlivých frekvencií, ktorých sú držiteľmi“, takýto návrh naráža na niekoľko problémov:

- v kontexte nadchádzajúcej aukcie je problematická komunikácia podnikov zo súťažných dôvodov, nakoľko by sa dala odčítať stratégia, informácie, plány alebo vôbec účasť v aukcii, ak by pri dohode o refarmingu indikovali svoj zámer alebo predpoklad výsledku aukcie,
- súčasní držiteľia nevedia predpovedať ani počet držiteľov a ani výsledný stav rozdelenia spektra po aukcii, a teda ho dohodnúť zmluvne (právne by to mohla byť len dohoda existujúcich držiteľov o budúcej dohode o poradí prídely jednotlivých držiteľov bez ohľadu na ich rozsah),
- vzhľadom na komplexnosť a závažnosť témy refarmingu (aj vzhľadom na historickú skúsenosť a nedosiahnutie dohody v dlhšom časovom horizonte) je málo pravdepodobné že by sa dala taká dohoda celého sektoru stihnúť uzatvoriť v tak krátkom čase do termínu aukcie.

Na základe uvedeného, ako už spoločnosť Orange naznačila v odpovedi k otázke č. 17.2, považujeme za nevyhnutné aby úrad v záujme garancie efektívneho využívania spektra, stanovil ako podmienku aukcie refarming spektra a vyžadoval záväzok alebo dohodu držiteľov po aukcii alebo uložil povinnosť refarmingu.

17.4 Je, podľa Vášho názoru, poskytovanie PPDR vo frekvenčnom pásme 703 – 733 MHz a 758 – 788 MHz, alebo v jeho časti, v záujme dosiahnutia cieľov výberového konania, resp. v záujme plnenia cieľov súvisiacich s ochranou života, zdravia a majetku?

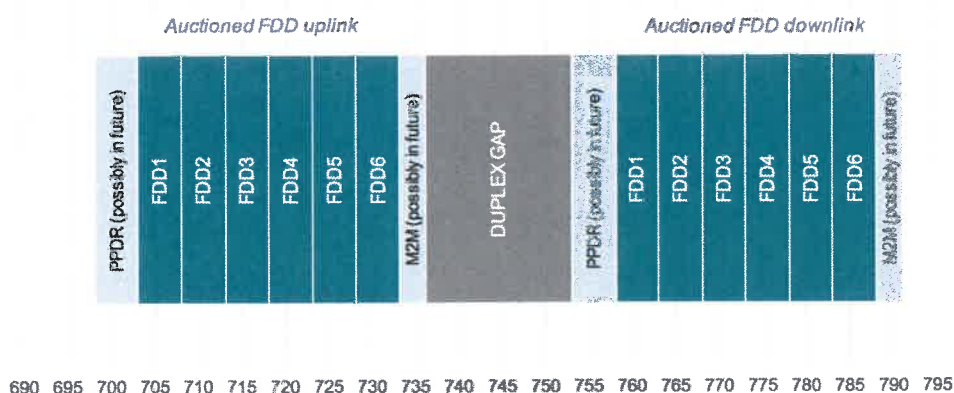
Služby PPDR v rámci plnenia cieľov súvisiacich s ochranou života, zdravia a majetku zastávajú významnú pozíciu, ktorá v čase ešte bude rásť. Podľa názoru Orange však služby PPDR v tomto čase neprispievajú cieľom výberového konania. Samotné PPDR služby a ich potenciálne technické a technologické riešenie by si zaslúžili významnejší priestor v samostatnej konzultácii vzhľadom na komplexnosť danej témy a času, ktorý je pre túto diskusiu vymedzený. Podľa skúseností z iných európskych krajín táto téma bola národnými regulátormi a podnikmi detailne študovaná a jej prínos a riešenia sa môžu medzi jednotlivými krajinami významne líšiť.

17.5 Ktorý zo spôsobov zabezpečenia PPDR vo frekvenčnom pásme 700 MHz je, podľa Vášho názoru, z hľadiska dosiahnutia cieľov výberového konania, resp. cieľov súvisiacich s ochranou života, zdravia a majetku vhodnejší? Vyčlenenie časti frekvenčného pásma výlučne pre potreby PPDR, alebo pridelenie celého frekvenčného pásma podnikom pri súčasnom uložení záväzku zabezpečiť PPDR na „komerčnom“ princípe na základe parametrov definovaných MVSR?

Ako sme už uviedli v predchádzajúcej odpovedi téma PPDR by si zaslúžila detailnejšie skúmanie a samostatnú konzultáciu, ktorá by mohla dať odpovede na viaceré otázky.

V odpovedi na otázku 9.1. sme sa venovali návrhu usporiadania spektra 700 MHz, ktoré by dávalo väčšiu slobodu rozhodovania aj úradu a aj podnikom a flexibilnejšie by reagovalo aj na v súčasnosti nie úplne známe potreby. Ako inšpirácia by mohol slúžiť príklad z Fínska (Obrázok 2)

Obrázok 2

Z fínskeho príkladu vidno, že došlo aj k uspokojeniu potrieb trhu vrátane PPDR služieb a pre budúcnosť je potenciálne možné alokovať pre 5G služby v časti gapu frekvenčného duplexu aj SDL pásmo. Takýto princíp

zároveň dokáže časovo reagovať na potreby PPDR a v čase preukázať ich životaschopnosť. Zároveň nie je vylúčená možnosť komerčnej ponuky zo strany komerčných podnikov.

V tomto bode treba brať do úvahy aj dostupnosť ďalšieho spektra vhodného pre BB-PPDR, ktoré potenciálne môže doplniť pásmo zo 700 MHz a to pásmo 450 – 470 MHz.

17.6 Ak preferujete druhý variant zabezpečenia PPDR služby, je podľa Vášho názoru, primerané zaviazat touto povinnosťou všetkých držiteľov individuálneho povolenia vo frekvenčnom pásme 700 MHz alebo iba držiteľov, ktorí spĺňajú určité kritériá (napr. veľkosť prídeltu, existujúce pokrytie a pod.).

Uloženie záväzku poskytnutia PPDR služieb, ako sa to deje napr. v Českej republike, nepovažujeme za vhodné. I keď štandardy sa tejto téme venujú nie je stále na 100% zrejmá ich aplikácia a investičné nároky. S určitosťou sa dá povedať, že v prípade, že z výberového konania vzíde podnik, ktorý získa 2*10 MHz pásma a podnik ktorý získa „len“ 2*5 MHz ich vstupný predpoklad k splneniu záväzku bude diametrálne odlišný. Na koľko to však je, je bez hlbšej analýzy rozhodne ťažko odpovedať.

17.7 Ktoré parametre a podmienky poskytovania PPDR by mali byť, podľa Vášho názoru, zverejnené ako súčasť podmienok výberového konania?

Vo všeobecnosti patrí medzi základné parametre, ktoré je potrebné brať do úvahy, rozsah poskytovaných služieb, ich geografická dostupnosť a SLA pre jednotlivé služby alebo službu ako celok, počet užívateľov a profil prevádzky ako aj doba do kedy majú byť služby dostupné. Bez vzájomného otestovania vzájomnej koexistencie PPDR služieb a 5G, parametrizovať ktorýkoľvek zo vstupov je takmer nemožné. Ak sa opäť vrátíme k príkladu z Českej republiky stanoviť rozsah služieb jednoduchým výpočtom zo zoznamu štandardov nie je práve optimálna metóda a určite neodzrkadľuje reálne potreby.

PPDR služby však vnímame ako zaujímavú komerčnú príležitosť a máme za to, že na slovenskom trhu by nebol podnik, ktorý by odmietol dať v prípade výberového konania komerčnú ponuku. Takejto komerčnej ponuke by mohla aj predchádzať všeobecná verejná diskusia alebo prieskum, ktorý by reálne potvrdil dopyt po jednotlivých službách a nastavil ich parametre.

17.8 Je, podľa Vášho názoru, potrebné obmedziť časový horizont, do ktorého by malo MVSR povinnosť vyhlásiť verejnú súťaž na zabezpečovanie PPDR služieb (napr. do piatich rokov od dňa právoplatnosti rozhodnutia o pridelení frekvencií)?

Časove obmedzenie vnímame ako vyjadrenie možnosti, že o dané služby v budúcnosti záujem nemusí byť. V takom prípade zaväzovať podniky k niečomu nejasnému a nešpecifikovanému nevnímame ako transparentný proces. Veríme, že PPDR služby budú v budúcnosti potrebné a požadované a preto navrhujeme zvoliť variant usporiadania pásma 700 MHz ako sa udialo napr. vo Fínsku alebo vo významnom čase po spustení služieb 5G v pásme 700 MHz (nie menej ako 1 rok), ktorý umožní podnikom odladiť spúšťanie 5G sietí venovať problematike PPDR služieb štúdiu, ktorá by viedla k úspešnej komerčnej ponuke.

17.9 Je, podľa Vášho názoru, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, aby súčasťou podmienok výberových konaní bola povinnosť, pre úspešných účastníkov, poskytovať veľkoobchodný prístup, vrátane zverejnenia referenčnej ponuky? Akú metódu stanovenia ceny veľkoobchodného prístupu by mal, podľa Vášho názoru, úrad použiť?

Slovenský trh až po súčasnosť nepreukázal mimoriadny záujem o veľkoobchodný prístup k mobilným službám. Zároveň na slovenskom trhu ponúkajú služby štyria etablovaní operátori a je mimoriadne konkurenčný. Aj na ojedinelých prípadoch, v ktorých bol prejavovaný záujem o veľkoobchodný prístup sa ukázalo, že tieto rokovania sú technicky mimoriadne komplikované a až na základe podrobnej dopytovej analýzy je možné predložiť finálnu cenovú ponuku. Veľkoobchodný prístup v sebe obsahuje množstvo technických detailov a musí brať do úvahy technickú pripravenosť žiadateľa. Jednoduché uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu nedokáže pokryť všetky potenciálne možnosti a teda sa stane neefektívnym. Úrad rovnako v otázke predpokladá uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu úspešným účastníkom. To priamo predpokladá, že každý z existujúcich podnikov vo výberovom konaní získa nejaké spektrum. Toto však nemusí byť reálny výsledok výberového konania a takáto povinnosť by pre niektorý z existujúcich podnikov, ktoré neuspeli, neplatila.

Vzhľadom na konkurencieschopnosť slovenského trhu a jeho veľkosť pre účely tejto aukcie nepovažujeme uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu úspešným účastníkom za správnu. A to aj vo svetle toho, že niektorý z podnikov môže vo výberovom konaní neuspieť.

V prípade však, že vo výberovom konaní uspeje podnik, ktorý v súčasnosti na slovenskom trhu nepôsobí, stojí za úvahu zvoliť uloženie povinnosti poskytnúť národný roaming úspešným účastníkom výberového konania novému hráčovi tak ako to bolo vo výberovom konaní v roku 2013.

17.10 Je, podľa Vášho názoru, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, aby súčasťou podmienok výberových konaní bolo aj obmedzenie prevodu frekvencií? Mal by byť, podľa Vášho názoru, tento prevod obmedzený na určité časové obdobie, alebo by mal byť obmedzený počas celej doby platnosti individuálneho povolenia? Je, podľa Vášho názoru, podmienenie prevodu frekvencií splnením rozvojových kritérií v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní?

Podľa názoru Orange nie je priamy vzťah medzi obmedzením prevodu frekvencií a dosiahnutím cieľov výberového konania. Obmedzenie prevodu frekvencií chápeme ako nástroj, ktorý má zabrániť špekulatívnemu získaniu frekvencií bez zjavného záujmu v budúcnosti aj poskytovať služby. Úrad má v nastavení podmienok aukcie viaceré nástroje, ktoré by mali zabrániť uskutočniť takúto stratégiu pre ktoréhokoľvek účastníka výberového konania (napr. formát výberového konania, stanovenie vyvolávacích cien aukčných blokov, výška bankovej zábezpeky atď.)

Podľa nášho názoru by mala byť ponechaná voľnosť prevodu frekvencií, ktorá tiež môže napomôcť podnikom realizovať svoje či už vnútené (napr. v prípade nepredvídateľných trhových zmien) alebo dlhodobu naplánovanú obchodnú a investičnú stratégiu. Úrad má aj v takomto prípade možnosti danému prevodu frekvencií zabrániť alebo skúmať jeho opodstatnenosť.

17.11 Je, podľa Vášho názoru, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, aby súčasťou podmienok výberových konaní boli frekvenčné limity týkajúce sa konkrétnych frekvenčných pásiem stanovené v rámci individuálneho povolenia? Na ktoré frekvenčné pásma by sa tieto limity mali vzťahovať a prečo?

Orange zastáva názor, že limity stanovené v individuálnom povolení a to na akékoľvek pásmo by boli viac v neprospech veci ako podporovali súťaž a rôzne situácie, ktoré môžu v čase nastať.

Na to či podnik nejaké spektrum môže získať a v akom množstve už dnes existujú nástroje, ktoré v procese získania spektra posudzujú oprávnenosť takejto transakcie a môžu ju zamietnuť alebo povoliť. Obmedzenie možnosti získať nejaké spektrum pri nenarušení hospodárskej súťaže na trhu by išlo v rozpore s cieľom podpory inovácií a rozvoja nových služieb

17.12 Je, podľa Vášho názoru, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1, aby súčasťou podmienok výberového konania boli opatrenia na zabezpečenie ochrany pozemského televízneho vysielania pred škodlivým rušením spôsobeným prevádzkou mobilných sietí vo frekvenčnom pásme 700 MHz podľa bodu 17.13? Aké iné opatrenia navrhujete zaradiť do podmienok výberového konania v záujme zabezpečenia ochrany pozemského televízneho vysielania pred škodlivým rušením spôsobeným prevádzkou mobilných sietí vo frekvenčnom pásme 700 MHz? Je, podľa Vášho názoru, potrebné zaradiť do podmienok výberového konania opatrenia na zamedzenie škodlivého rušenia iných frekvencií?

Nie, zabezpečenie ochrany pozemského televízneho vysielania pred škodlivým rušením spôsobeným prevádzkou mobilných sietí vo frekvenčnom pásme 700 MHz nie v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní, a akékoľvek opatrenia a takýto záujem považujeme dokonca za nadbytočný. Je legitímne, že úrad v záujme efektívneho využívania frekvenčného spektra a predchádzania škodlivému rušeniu môže po konzultáciách podľa § 10 ZEK určiť primerané a nediskriminačné obmedzenia pre niektoré druhy rádiových sietí alebo bezdrôtovej prístupovej technológie, ak je to nevyhnutné napr. z dôvodov zabránenia škodlivému rušeniu, každopádne na riešenie rušenia existuje zákonná úprava v § 65 ZEK, a to vrátane definícií, predchádzania rušeniam, a najmä procesu odstraňovania rušenia, a Úrad nemôže prijímať opatrenia odlišne ako je v zákone. Pre úplnosť dodávame, že základným princípom je odstraňovanie rušenia tým podnikom alebo užívateľom, ktorý rušenia spôsobuje a teda naše vyjadrenie smeruje k situácii, že podnik prevádzkuje mobilnú sieť a zariadenia vo frekvenčnom pásme 700 MHz v súlade s § 65 ZEK a rušenie spôsobujú zariadenia pozemského televízneho vysielania, napr. nedostatočnou vlastnou odolnosťou proti elektromagnetickému rušeniu.

17.13 Úrad plánuje stanoviť skúšobnú prevádzku rádiových zariadení pracujúcich vo frekvenčnom pásme 700 MHz podľa bodu 17.14. na obdobie 6 mesiacov. Je podľa Vášho názoru navrhovaná doba postačujúca? Svoju odpoveď zdôvodnite.

Vzhľadom na argumenty uvedené v odpovedi k otázke 17.12 nie je ani tak podstatná dĺžka skúšobnej lehoty, ale princíp a proces odstraňovania rušenia a následne otázka nákladov na odstraňovanie rušenia. Úradom navrhovaný postup, kedy by rádiové zariadenie bolo možné uviesť do reálnej prevádzky až po skončení stanovenej doby testovacej prevádzky a za predpokladu, že počas testovacej prevádzky neboli identifikované žiadne prípady rušenia signálu pozemského digitálneho televízneho vysielania, považujeme za rozporný s § 65 ZEK a neprijateľný. Ak účelom aukcie je vytvorenie podmienok pre čo najefektívnejšie využívanie frekvencií, ako aj podpora inovácií, zavádzanie nových technológií a služieb, je neprijateľné aby

úspešný uchádzač, najmä ak existujú rozvojové kritéria, nemohol po uplynutí testovacej prevádzky prevádzkovať sieť, služby a zariadenia, ak vznikne rušenie (či už počas skúšobnej lehoty alebo po jej uplynutí), ktoré nespôsobil. V prípade identifikácie škodlivého rušenia je povinný odstraňovať rušenie ten užívateľ alebo podnik, ktorý rušenie spôsobuje. Realizovať opatrenia potrebné na elimináciu škodlivých vplyvov rušenia signálu pozemského televízneho vysielania tak musí vlastník alebo podnik, ktorý také zariadenia spôsobujúce rušenie prevádzkuje, a zákon nepripúšťa inú možnosť, ako že tento vlastník alebo podnik uhradza aj náklady na odstraňovanie rušenia.

Orange nie je proti skúšobnej lehote, a lehotu 6 mesiacov považuje za dostatočnú, avšak vzhľadom na vyššie uvedené absolútne nesúhlasí s navrhovaným postupom odstraňovania rušenia a považuje ho za rozporný s § 65 ZEK, a súhlasí len s takými opatreniami, ktoré reflektujú zákonnú úpravu.

18.1 Aké ďalšie podmienky by, podľa Vášho názoru, mali byť zaradené do podmienok výberových konaní, prípadne do podmienok individuálneho povolenia, v záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní definovaných v bode 1? Svoje návrhy zdôvodnite.